

Jiří Gruša: *Mimner aneb Hra o smrd'ocha (Atmar tin Kalpadotia)*. (1969, časopisecky Sešity, samizdat 1973 Petlice,

(...)

„Hlavní je, aby nemohly vtáhnout ocas.“

z té strany viselo dvanácti otvory dvanáct kočičích ocasů, opatřených proti zpětnému vsunutí korkovým kroužkem. Ocasy se začaly hýbat a chlupy na nich se zježily. Kalpadok zapojil korky do kladkostroje, vzal dlouhý drát z dobře tavitelného kovu (co to bylo, se mi nepodařilo zjistit), nažhavl to a začal tím šťourat do průduchů.

Podle prskání a kňourání zvířat se zdálo, že je nejenom dráždí, ale přímo bodá.

„Simassum, takanin,“ volal. A zase: „Kiramín, olbitam,“ a ještě další slova, což byla nejspíš jména těch koček, nebo možná kalpadocké doremifasollasido. Vykřikoval to v určitém pořadí a tak dlouho, dokud se ve stejném pořadí a rytmu nezačala zdvíhat kladívka obalená koudelí – dokud nezačala bušit do strun.

Sklepením (ale nedoléhalo to i ven?) zněl zvířecí nářek, pobízení a ty zvuky strun.

„Nic ti to neříká!““ křičel na mě už zadýchaný a vůbec nevnímal můj údiv. „Opravdu nic?“ bodl do jednoho z průduchů: „Kiramín...“ poslední hlásku protahoval jako hudebníci, kteří se chtějí shodnout s ladičkou. Pak se ke mně naklonil a řekl mi, jako se prozrazují hádanky: „Ale vždyť je to přece *azuné!*“

Píseň, kterou tu tak často zpívají, když je přepadne smutek... kterou vlastně opakují po svém předzpěvákovi, neboť všechny kalpadocké písně jsou jednoduché a podobají se halasnému přitakávání. Pochopil jsem, že Basik hraje na kasap.

Chtěl jsem něco říct, ale trapně jsem se zakoktal a běžel k těm schodům – žebříku.

Basik mě nechal, vrátil se nejspíš ke své práci, kdežto já zbytek noci prochodil po pokoji rozhodnut, že odejdu.

Bál jsem se i snídaně, věděl jsem, že se jí nevyhnu a že bude společná, jak už je tady takový mrav.

A já jsem se nesměl dotknout kalpadockých mravů zrovna ve chvíli, kdy jsem jim vydán.

Jenže když jsem vešel do místnosti s proutěnými křesly, Basik už tam seděl a usmíval se na mě úsměvem, jehož obřadnost byla nepřijemná. Pozdravil jsem skoro neslyšně a usadil se, kde včera.

Tak jsme snídali a nepověděli si víc, než bylo společensky nutné. V odmlce po tom, co odnesli *oliby* (misky na jídlo), jsem považoval za příhodné oznámit, že odjízdim.

„Ach, opravdu?“ podivil se.

„Ano, musím... rád bych...“ hledal jsem, co za důvod uvést. Vzdychl a znamenalo to nejspíš: Jaká škoda.

Potom mě doprovodil až k domovním dveřím a já se s ním loučil ještě jednou.

Ještě jednou jsem vzdychl.

Já sáhl po klice.

Bylo zamčeno.

Podíval jsem se na Basika a ten se ovšem obřadně usmíval.

Znovu jsem sáhl po klice. A znovu týž úsměv.

Docela pokořený jsem se vrátil nahoru a znovu si sedl na tu pelest. Něčemu nerozumím, čemu však? Chtělo se mi kopnout do dveří, udělat skandál. Ale jak se to vůbec řekne ve zdejším jazyce? A jak se to dělá tady?

Jako bych čichal, že se stále ještě usmívá, ani jsem nezdvihl hlavu, když tam zase přišel. Nechtěl jsem se dívat na tento druh velice slušného a dokonce povzbudivého šklebu. A tak jsem poslepu přijal i ten živý pytel, který přede mne hodil. Byl to vak s dvanácti kočkami.

„Sótart tan kasap!“ řekl Basik, „dalo by se hrát i obráceně, jak jsi povídal,“ a udělal přitom rukama stejný pohyb, jakým jsem mu já včera naznačoval brnkání, „jenže pochybuju, že by *iskáloi* (tj. kočky, ale spíš „mňučky“) ladily.“

A bouch dveřmi, jako se bouchá pěstí do stolu.